

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Memorandum contra memorandum.

VI.

Se afirmă în memorandumul tinerilor unguri, că românii în cele ale scôlei fac progrese enorme, și că după statistica mai prospătă scôlele române dau cifra de 3289. Numărul copiilor cari în faptă au cercetat scôla este 244.540.

În comparație cu cifrele din anul 1865, când toți greco-orientalii și greco-catolicii la oaltă au avut 2119 scôle, și numărul copiilor umblători la scôla era 110.607, se arată acum la români o creștere enormă, căci numărul scôlelor române acum întrec pe cel al scôlelor românesci, sârbești și ruthene dela anul 1865 cu 1170.

Luăm act despre această constatare din memorandumul unguresc, și constatăm și noi că da, facem progres, și că dacă nu ni s'ar pune și de și pedeci în mersul nostru spre cultură, am face progrese și mai mari.

Progresul acesta documentează voința de fer a poporului român, de a înainta în cultură cu totă sârăcia proverbială, care s'a încuibat în coliba lui, cu toate contribuțiunile enorme scôse de pe spatele lui chiar și pentru scopuri contrare culturei și existenței poporului român.

Constatăm mai departe, că pentru ca poporul român să ajungă la asemenea grad de cultură, statul nu a contribuit cu nici un cruceriu, deși legea îndetorează pre stat ca el să facă scoli române, și să le subvenționeze.

Acestea în general, se venim acum la espunerele speciale din memorandum.

În virtutea articolului de lege 38 din anul 1868 confesiunile au dreptul să înființeze scôle confesionale, și să le susțină cu considerarea condițiunilor generale pentru scôlele de ori ce categorie fără considerare la caracterul lor.

Asupra scôlelor confesionale statul are numai dreptul de suprainspecțiune, pe care'l eserecișă prin inspectori de scôle.

Tôte ce'elalte le regulază confesiunile independente, anume ele califică pe învățatori, ele institue, ele destitue pe învățatori, ele îngrijesc pentru bunăstarea scôlelor, și statul, dacă e recercat, i dă esecutiva prin organele sale.

În sensul legii statul are să separeze la segregări și la regularea pășunatului pentru scôla din comună o părțică ore care.

În sensul legii statul are datorința să ajute scôlele mai sârăce.

Acestea le înșiră și memorandumul tinerilor universitari.

Legea de instrucțiune din 1868 însă mai are și alte dispozițiuni, pe cari le retac tinerii de mare speranță, pe cari însă le vom înșira noi.

Anume mai dispune această lege de instrucțiune, că guvernul are a se îngrijă ca în toate scôlele din patrie, până la universitate, instrucțiunea să se facă în limba poporului, adecă fie-care popor să primescă instrucțiunea în limba sa.

Mai dispune încă legea de instrucțiune din 1868 și aceea, că dacă confesiunile din o comună, cari susțin fie-care scôla proprie, vin la convingerea, că întrunite vor pute susține scôla mai bună, atunci le stă în voie să-și imbine scôlele, din două să facă una mai bună. Asemenea scôla însă ipso facto devine din scôla confesională, în scôla comunală, și asupra ei nu mai dispune nici confesiunea gr. or. nici cea gr. cat. ci statul.

Articulul de lege XXXII din 1875 asigură învățătorilor drept de pensiuine.

Să vedem acum cum stăm în realitate cu aceste dispozițiuni din lege.

Constatăm, că statul la nici o scôla română nu dă din visteria sa nici un cruceriu. Are statul bani pentru teatrul unguresc din Cluș, are el bani pentru scôle de stat unguresci în comune, unde există scôle românesci, însă pentru cele românesci n'are nici un cruceriu.

Nicăiri nu susține statul scôle în sensul legii de instrucțiune pentru luminarea poporului, ci unde le face, le face cu limbă de propunere magiară, cu scopul vedit de a magiarisa.

Nu însă pentru cultura poporului, care numai în limba sa o pôte el primi cu succes.

Cu ocaziunea comasărilor și a segregărilor din averea comunală, și de multeori din a privaților se separază o parte de pământ, însă nu pentru scôla română, care există, ci pentru cea comunală ungurescă, care dora se va face ôrecând.

Pe calea ordinațiunei ministrul de culte a luat măsuri, ca dela scôlele românesci — bine se fie notat numai dela cele gr. or. și gr. cat. românesci — nici un învățatoriu să nu fie pe calea procesului delaturat fără ca guvernul să fie aprobat sentința de destituire.

În legătură cu cele amintite până acum accentuăm impregiurarea acestă, deore ce s'au dis în memorandum, că toate confesiunile sunt egal tractate.

Biserica noastră din conceptul autonomiei sale, nici în principiu nu a putut primi această ordinațiune care vatamă drepturile autonome ale ei, garantate prin art. de lege IX din 1868.

care ar fi periculose pentru imperiu și tăcea apoi fără ca se tragă din toate acestea vre-o consecență. De câte-ori Alecsandru primă o astfel de împărțășire își pleca mahnit ochii la pământ și observa asemenea tăcere. Aceste scene mute însă espressive se repețiră mai de multe-ori. În fine trebuiră să se esplice mai respicat.

Contele Pahlen făcu în fine pe tinărul principe să înțelgă, că o asemenea stare a lucrurilor nu mai pôte dura, fără ca această să nu cauese ruina imperiului și disă, că Paul trebue detronat, a i se asigura o retragere bună și linistită, cu ori-ce preț însă a se lua frânele guvernului din mâinile acestui monarch, ce e pe cale să arunce statul în prăpastie ferindu-se ca de foc să vorbescă despre vre o crimă sciind prea bine, că o astfel de propunere Alecsandru nu o ar fi acceptat niciodată. Alecsandru era foarte mișcat, vârsa chiar lacrimi, refușă ori-ce idee de a disputa imperiul tatălui său, cedă însă în urmă, când Paul oferi de nou probe, că e pe calea cea mai bună, ca să împingă în pericol afacerile statului și familia imperială

Alecsandru persuadat prin Pahlen, să învoi acum, preținse însă dela conte jurământul solemn, că viața tatălui său, va fi cruțată. Contele Pahlen jură tot ce cere acest fiu fără experiență, care credea, că se pôte să răpesci unui împărat sceptrul, fără să-i răpesci în acelaș moment și viața?

În pracsă cum s'a dezvoltat lucrul.

În biserica noastră nime nu pôte fi învățatoriu definitiv la vre-o scôla, dacă nu l'a ales sinodul parochial din aceea comună, și dacă alegerea n'a fost întărită prin autoritatea superiôră bisericescă.

La scôlele, cari din ori-ce cauze nu au putut fi provădute cu învățatori definitivi, consistoriul institue învățatori provisorii pentru durata unui an scolar, fiind a se lua măsuri pentru întregirea postului cu învățatoriu definitiv îndată după espirarea anului scolar.

În comuna A s'a scris concurs pentru ocuparea definitivă a postului de învățatoriu, care a fost ocupat numai în mod provisoriu prin învățatorul B.

În rënd cu alți concurenți competeză pentru alegere definitivă și învățatorul fost acolo provisoriu B. căci el scie legile bisericești noastre. La alegere el însă rămâne în minoritate. Atunci merge la inspectorul de scôle al statului, și prin o minciună se înșinuă în grația acestuia. Anume se plânge, că biserica l'a alungat din postul de învățatoriu al său.

Inspectorul de scôle dice:

În sensul ordinațiunei ministeriale nici un învățatoriu român nu pôte fi destituit din oficiu fără aprobarea ministrului. Dă deci poruncă, ca solgăbierul se susțină cu forța pre B. la postul de învățatoriu din comuna A.

Contra acestor măsuri s'a luat recurs până la ministru. S'a arătat că învățatorul n'a fost nici odată instituit în mod definitiv, că el însuși a recunoscut că a fost numai provisoriu, de aceea a și concurat pentru alegere definitivă, și că numai după ce a rămas în minoritate, și nu avea șanse de definitivitate în această comună a luat refugiu la asemenea minciună.

Însă toate înzadar.

Ministrul l' susține cu forța, ne impune învățatoriu definitiv în scôlele noastre, cu călcarea legilor noastre.

Asemenea casuri sunt mai multe. Ele sunt publicate în actele sinodelor și ale congreselor noastre bisericesci.

Lumea le scie, dară junimea ungurescă cea bine informată nu vrea să le scie.

Cum se caracterisăm deci noi această lipsă de bună credință?

Revista politică.

După pertractarea raportului comisiei de imunitate provocat prin afacerea Ugron Uselac, parlamentul unguresc va lua vacanțe până la 3 Octobree.

FOIȚA.

In palatul de erna din St. Petersburg.

(Schiță istorică de Albert Cserni comunicată de
Alban Cornilă)

(Urmare.)

Principele de corônă și moștenitoriul tronului era marele duce Alecsandru, care în urmă domni ca Alecsandru I dela 1801 până la 1825. Pe timpul acest fatal el era un principe tinăr, care arăta dispozițiuni fericite și care pe atunci se păre a fi ușor de condus, ceea ce însă mai târziu se nu fi fost tot așa. Pe el voia contele Pahlen să-l pună pe tronul imperial prin o catastrofă repede, fără mare sguđuire. Era lucru nedispensabil de a se pune în înțelegere cu marele duce mostenitor, mai întâiu pentru de a-i câștiga consimțământul, ér apoi pentru de a se asigura, ca nu a doua și după eveniment să fie tractat ca un ucigaș ordinar, pe care-l sacrifică, după ce s'au folosit de crima comisă. Era foarte greu a se apropia de acest principe, pentru că era leal și incapace a da mână de ajutor la un atac în contra tatălui său. Fără să se declare pe față și a destăinui vre un plan, contele Pahlen vorbea cu marele duce despre afacerile de stat, îi comunica îndată toate măsurile nepotrivate ale lui Paul,

Până aci ajunsese Pahlen cu planurile sale și acum mai rămânea încă se afle ômeni pentru esecutare, pentru că deși contele Pahlen era urđitoriul acestor planuri, totuși el o considera sub demnitatea sa, a pune însuși mâna. În cugetul său el și-i alegea, păstră însă secretul pentru sine și își rezervă ale face comunicări mai curând sau mai târziu, despre rolul ce avé să primescă fie-care din ei, în măsura încrederei ce o vor merita. Frații Suboff parveniți, cari sau ridicat prin favorul Catarinei, au fost aleși de instrumente principale ale catastrofei, Pahlen le făcu numai târziu de tot împărțășirile de lipsă. Plato Suboff, favoritul Catarinei, un om abil și activ, era pe deplin apt să jôce un rol la o revoluțiune de palat. De altă parte fratele său Niculae, care se distingé numai prin o mare putere fizică era destinat pentru un rol inferior. Valerian Suboff, un soldat brav și leal și amic al principelui Alecsandru, meritase să nu fie mestecat în acest complot.

Ei avéu o soră care era în legături cu întregul partid engles, era amanta ambasadorului engles, lordul Withworth și care le inspira toate pasiunile politice britanice. Contele Pahlen își mai pregăté încă mulți alți complici și îi chiamă sub diferite preteceste la St. Petersburg, fără să le descopere nimic.

Mai chiamase la Petersburg încă pe un bărbat de acărui participare și energie teribilă nu se îndoia. Cătuși de puțin, adecă pe renumitul general Ben-

Guvernul unguresc prin luarea dela ordinea țilei a proiectului despre reforma administrativă a înviersunat opoziția moderată și pe șeful ei — contele Appönyi, care până aci a spriginit cu totă sinceritatea guvernul.

Opozițiile unite — la tómnă vor da mult de lucru guvernului la pertractarea bugetului și, de și contele Szapáry dispune de o majoritate covârșitoare, poziția lui se privește de clătinată.

S'a observat mult în decursul desbaterilor asupra proiectului despre reforma administrativă, că ministrul de iusticie dl Desideriu Szillágyi, nu a luat cuvântul întru apărarea șefului consiliului de ministri, ci l'a lăsat așa dîcînd prădă, atacurilor celor mai cutezate ale kossutistilor.

Patriotismul unguresc al jidanilor de pănura baronului Kochmeister eșă tot mai mult la ivelă.

Vedînd Kochmeister și tovarășii, că cestiunea teatrului german nu se apropie de finalizare și că întîmpină greutăți, s'au adresat la împăratul, peste capul guvernului.

Presa a dat alarmul contra procederei celor 5, cari au subscris petițiunea, și guvernul 'si dă multă silință ca să mulcomescă spiritele atât de agitate. Baronul Kochmeister va trebui să se retragă din funcțiunea ce o ocupă ca preșident al camerei comerciale și din ce a dela bursă, căci așa vrî sentimentul vătămât al opiniunii publice unguresci.

Ungurii sau bucurat până bine de curînd de simpatiile francesilor.

În viitoriu se lucră ca această dispoziție se se schimbe.

Cunoscutul publicist și deputat frances Jules Delafosse scrie în respectul acesta următoarele:

Mai pretutindeni în Fracia ungurii sunt priviți ca amicii nostri și suntem înobicinuiți a lăuda sentimentelele cavaleresci ce-i animază. Kossuth și însurecțiunea grandioasă dela 1848, eșă ce reprezintă pentru noi Ungaria și noi cum suntem din instinct, cu tóte popórele cari se revoltăză, ne-am făcut o opiniune despre legenda revoluționară. Dacă ungurii ar fi însuflețiți numai de iubirea de independență, nu am putea decât să-i lăudăm; dar ei sunt mai vîrtos lacomi de dominațiune. Este o rasă viteză și falnică, dar gelosă, orgoliosă, egoistă care nu voesc să împartă cu nimenea drepturile și libertățile ce le revîndecă atât de mîndru pentru ea. Cu tóte că sunt în minoritate în Transilvania, magiarii au pus mîna pe tóte. Iși pôte face omul o idee despre liberalismul lor dacă va avé în vedere, că ei nu acordăză de cât un singur mandat de deputat celor 3 milióne și jumătate de români, care sunt sub stăpînirea transilvană.

Ei sunt 5 milióne și nu se mulțămesc a avea partea jumătate a imperiului, ce-l domină. Ei sunt mai mult ca germanii Austriei, care dirijează politica esterióră sau mai bine dîs care au supus o direcțiunei germanilor.

Francia n'are adversari mai rezoluți decât cum sunt magiarii, nu pentru că ne ar urî, însă pentru că sunt în potriua alianței franco-ruse și pentru că supremația Germaniei este condițiunea necesară a dominațiunei lor proprie.

Ar fi bine ca să se țină sémă de acesta la noi și că presa francesă, atunci când se ocupă de străinătate, să renunțe de a-și bate joc de cetitorii ei cu dovețile reciproce de simpatie ale Franciei pentru Ungaria și ale Ungariei pentru Francia. Acesta solidaritate de inimă între magiari și noi, este o pură nerozie. *Interesele noastre sunt din potrivă cu naționa-*

ningsen, un hanoveran ce intrase în serviciu rusesc, care pe atunci era primul oficer în armata rusescă și care mai târziu în anul 1807 a fost norocos a împedea în Polonia marșul triumfător alui Napoleon.

Mai înainte de acesta Benningsen se refugiase la țară de frica mîniei lui Paul, acărui nemulțămire și-o atrăsese. Contele Pahlen îl rechemă din locul seu de retragere, îl inițiază în complot, îi vorbi însă numai de planul detronării împăratului. Benningsen își dete parola și și-o și ținu cu tărie înspăimîntătoare.

Ca termin pentru esecutarea complotului se deciseră să alégă o ți, în care era de gardă în palatul Mihail, regimentul Semonov, care era cu totul adict marelui principe Alecsandru. Trebuiră deci să mai aștepte. Dar timpul era suprem, pentru că Paul deveni în fie-care ți mai periculos pentru interesele imperiului și siguranța celor cel servéu.

Intr'una din țile prinse pe neclintitul Pahlen de braț și-i adresă aceste cuvinte straniei:

— Ai fost d-ta în anul 1764 în Petersburg? *)

— Da, răspunse contele Pahlen cu sînge rece, am fost aici.

(Va urmă.)

*) În anul acesta a fost omorît Petru III., tatăl lui Paul, pentru a pune pe tron pe Catarina II., (A se vedea la Thiers și Schlosser).

Nota lui Cs.

litățile care scutură jugul dualismului austro-ungar și caută a cuceri autonomia lor și prin acesta partea de influență ce li-se cuvine în imperiu și acolo unde sunt interesele noastre, trebuie se fie și simpatiile noastre.

„Pester Lloyd“ primesce o corespondență din Paris, care se plînge amar că o parte a presei franceze îndreptă acum atacurile ei în contra dualismului austro-ungar și a ungarilor, se plînge că deputatul Delafosse cere ca Francia să facă cauză comună cu naționalitățile ce se află „sub jugul dualist.“

Nu puțin îl turbură pe corespondentul fței din Pesta și împrejurarea, că însuși „Journal Officiel“ publică o dare de sémă despre conferința ținută de dl Ocășeanu în societatea etnografică.

Despre raporturile dintre Rusia și Italia, exministrul Crispi se pronunță astfel:

Numărul din luna lui August al revistei „Contemporary Review“ va conține articolul lui Crispi asupra raporturilor între Italia și Rusia. Foile engleze publică diferite pasaje din acest articol. Reproducem și noi următoarea schiță:

Crispi amintește că alianța triplă nu e opera sa. Aceea a fost ținta năsuințelor predecesorului său Mancini, care voia să pună stavilă intrigilor francesce dela Vatican. Alianța triplă dîce Crispi e numai de natură defensivă și tot defensivă este și politica, la care a silit'o pe Italia turbulența diferitelor partide din Francia... O țară care ca Francia se află în continu neliniscită și nu e guvernată după cum susțin republicanii de o opiniune publică luminată, ei de o puternică birocrație, trebuie ca să cêră existența alianței triple ca o garanție în contra spiritului de partidă francez. În posesiunea lui Crispi se află documente, care dovedesc că conducătorii clericaliilor din Francia în anul 1887 au făcut pașii serioși remonstrațiuni fiind că acesta nu pre observa strict rolul de „Prisonierul Vaticanului.“ Curia fu admoniată, că dacă va continua atitudinea ei ostilă în contra unității italiene, atunci interesele bisericeii vor avé să sufere din cauza aceasta. Ce va mai sta în cale, amicitiei între aceste două națiuni dacă se va renunța la politica tradițională de a vedea pe Italia neunită? Toți bărbații de stat ai Italiei îi doresc Franciei bună stare și prosperitate în dezvoltarea ei...

Asociațiunea transilvană pentru literatura și cultura poporului român.

Ochii românilor din Ardél sunt ațintiți spre orașelul Hațeg.

În acea vale pictorască, în acel șes scaldat de sângele străbunilor nostri, pe țărmurile aceluia rîu, unde s'a decis sôrtea poporului dacic, acolo se adună românii din Ardél, comitetul central și membrii asociațiunei transilvane, ca să țină ședințele anuale.

Țilele „Asociațiunei“ sunt țile de sêrbătoare pentru românii din Ardél. Sê intrunesc în linisce, și dau sémă de lucrările lor anuale, fără sgomot și reclam, — se constată că după puterile noastre, facem tot ce putem pentru ridicarea scumpului nostru nêm, eșă în scurte cuvinte lucrarea noastră.

Mergem ca apostoli ai păcei, ne prezentăm în fața poporului, îi dăm sémă despre ceia ce facem, totul se face la lumina țilei, nimic nu se ascunde, nimic nu se prezintă în altă lumină, decât în lumina realității.

Și dacă nu am puté numêra nici un alt succes — între lucrările asociațiunei — unul este necontestabil, intrunirea tuturor românilor, fără deosebire de confesiune, la o lucrare culturală, la o lucrare pacinică, la o lucrare, unde ne place să ne numim unii pe alți frați, frați de un sânge, frați de suferințe, căci istoria poporului nostru este o carte în care nu dai de pagini, fără a lăsa urmele suferințelor, gravate cu litere neșterse.

Contribuim și noi la acelea suferințe ce e drept — dar au contribuit și alții.

Impilati de străini, ținuți în întunec de dușmani, ne aflat era mai blândă după strivirea absolutismului austriac și neuității arhieriei Andrei și Alecsandru, — ajutați și spriginiți de cei buni, de cei însuflețiți, de cei cu simț — pun la cale înființarea asociațiunei, care ne intrunesc pe toți, ne cresce fetele, fiitórele mame române, în scôla de ea înființată și susținută, și ajută încă și ađi mulți tineri orfani și sêrmani, cât cu stipendii pentru scôla, cât cu ajutóre, pentru îmbrășșarea meseriilor, atât de necesari.

Și nune îndoiim un moment, că asociațiunea noastră nu s'ar margini la o lucrare atât de modestă, dacă fii ei toți ar fi pêtrunși de opotrivă de sentimentul detoriei.

Mulți după ce au eșit din popor și uită de el, l' privesc peste umêr, nu și dau sémă că cine au fost ei și cine sunt ei chiar astăzi, ci și vêd de a le lor trebi, de a le lor chiverniseli, fără să fie cel puțin membrii asociațiunei.

Avem o inteligință numărósă, avem mulți preoți, mulți învățatori, mulți comercianți cari nu contribuie cu obolul lor la ridicarea acestei instituțiuni umane. Credeam că înființarea „Kulturgyletului“ i vor scôte din apatie, i vor împintena la lucru și la jertfe, dar în credința noastră am fost înșelați. Indiferentismul față de asociațiune cresce, cu cât cresce pericolul ce ne amenință din tóte părțile. Avem despărțeminte și după noua arondare neconstituite, avem despărțeminte vechi, cari nu lucră cu destul zel, avem în fruntea lor ômeni, cari nu caută să vină în contact cu poporul, nu vor să-l lumineze, după cum a fost intențiunea fundatorilor, nu vor să i pună la inimă, că numai prin cultură și aședeminte culturali putem scăpa de ghiarele morții. În fața astor stări de lucruri bucuria noastră, nici la aceste țile de sêrbătoare nu este completă.

Un felu de durere trebuie să cuprindă su fletele noastre, când acesta instituțiune nu este îmbrășșată cu aceea dragoste, cu aceea căldură, cu aceea iubire pe care ea o ar merita.

Nici chiar presa națională, după vederile noastre nu a spriginit din destul „Asociațiunea“ ba au fost chiar timpuri nu tocmai îndepărtate, când o parte din această presă a ridicat chiar hulă asupra conducătorilor acestei instituțiuni.

Departe de noi se credem, că la „Asociațiune“ nu s'ar puté lucra cu mai multă intensivitate. Acesta nu o dîcem, dar constatăm, că lucrările se fac prin ômeni onorabili, intențiunile lor sunt cele mai curate, cugetul lor este îndreptat spre ridicarea acestei instituțiuni.

O atare lucrare totuși merită sprigin moral și material, încurajare și îmbrăbțare, êr nu critică violentă, care de regulă produce amărăciune și indispozițiune. Adunările generale din fie-care an ne dau ocaziune să venim, să ne pronunțăm, să facem propuneri de îndreptare în cutare ori cutare direcțiune, dar nu se criticăm, ce nu e de criticat, și nu la locul, unde nu ni se pôte da nici o deslușire.

De este ceva rău, n'avem decât să delaturăm rêul, căci ne stă în putere. Cu sila nu stă nimenea în fruntea acestei asociațiuni, ci toți sunt chemați din încrederea noastră, toți sunt la locul lor, toți aduc fără nici o remunerațiune jertfe pentru promovarea scopurilor ei.

Convinși odată de acest adevêr, e datorია noastră a da comitetului tot spriginul, ai da posibilitatea ca să-și largescă cercul de lucrare și acesta cu mijlocele de cari dispune pîn acum, este imposibil.

Ne entusiasăm pentru alte lucruri mai mêrunte și nu avem destul simț pentru de a îmbrășșa „Asociațiunea“ așa cum ar fi de dorit și prin acesta comitem un păcat național neiertat.

Aceste eram ținuți să le accentuăm în presera țilelor „asociațiunei“ ai cărei membrii se intrunesc la Hațeg.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

De lîngă Agnita, în 23 Iuliu v. 1891.

Adunarea subdespărțemintului reuniunei învățătorești. Repausul Duminecii. Țile fatale. Grindină, superstițiune.

În 21 Iuliu s'a ținut adunarea subdespărțemintului reuniunei învățătorești în opidul Agnita. Timpul a fost destul de favorabil, și adunarea totuși a fost slab cercetată. Se aud mereu lamentări din partea învățătorilor, că nu și primesc diurnele, și pentru aceea nu pot participa la adunări. Acestea însă nu pot fi motivate, deôrece îndepărtările de locul adunării unui subdespărțemint nu sunt așa de mari ca să fie împreunate cu spese de călătorie, adunarea ține numai o ți, încât fie-care se pôte reintôrce sara acasă. Afară de aceia cei mai mulți primesc dela comună căruță gratuit pînă la locul adunării și încă răpt, apoi dóră și cel mai sêrac și rêu dotat învățătoriu dispune de 40—50 cr. cu cari la urmă s'ar putea recrea la masă cu un păhar de bere și ceva de ale mîncărei, fără să fie avisat totdeuna la diurn. Sê întêmplă de multe ori că în cassa bisericiei nu sunt nici atâția bani gata ca să i se pótă da învățătorului neînsemnatul diurn, și această nu trebuie să o privească învățătoriu de motiv adevêrat și penderos ca să absenteze dela adunare. S'au făcut însă trista esperință, ca motivul absentărilor este mai mult lipsa de zel și neinteresarea învățătorilor față cu aceste adunări culturale, căci sunt unii învățători, cari mai nici odată nu și-au primit diurnul și totuși sunt cei mai zeloși, lucră teme pentru adunări și participă la acelea regulat, precând alții merg numai când li se solvesc diurnele înainte, la adunare nu și deschid gura, decât numai la masă ca să și consume mîncarea și beutura pre socotêla diurnului primit.

Nu e lucru tocmai tîcnit a munci o sêptămînă și într'o ți de repaus să pleci la adunare, dară trebuie să o faci, pentru că nepotrivit ar fi și aceia,

a-ți abandona lucrul înfăptitoriu al câmpului în zile de lucru și se mergi la adunare.

În 21, fiind și de duminică, după serviciul d-zeesc la ora 9 1/2 am plecat însoțit de 2 învățători cu cu căruța către Agnita, unde tocmai la 11 ore, ora destinată pentru începerea adunării, am sosit.

Cu totă legea pentru repausul Duminicii, am întâlnit foarte mulți oameni cu cară și pedestrii, întorcându-se de la oraș.

După încheierea ședinței, al cărei decurs nu'mi este scopul, când scriu acestea al arăta eu, și după ce ne am restaurat puțin la masa otelului din Agnita, ne am reîntors în aceeași societate către casă pe la ora 6 seara.

La reîntorcere eram mi-am adus aminte de legea de repaus, căci 2 români din comuna Vărd mai isprăviseră de a cosi grădina unui sas, ca de 2 cară de otavă. A trebuit să cuget la respectul ce mai de mult are românul față de ziua domnului, fără nici o lege făcută în dietă, când 3 zile pre săptămână de lucru le petrecea în țarina boierului magiar. Acum oameni liberi să cosescă sasului, pentru un preț bagatel în ziua Duminicii, și totuși sărăcia e un soț nedespărțit al lui.

Mai rău se tângue în contra legii pentru repausul Duminicii, ovreul din comună pentru că la 9 ore trebuie să-și închidă cărcima.

Ai crede că legislațiunea a avut de scop ruinarea evreilor, și emigrarea lor din țara noastră.

După șabes imediat Duminica cu legea pentru repaus, și închiderea cărcimei în ziua în care ei făceau cel mai bun Geschaef.

Tocmai în luna aceasta sunt cele mai multe zile împreunate cu primeșdii, — pe cari noi în limbajul mai cult le-am numit zile fatale — după cum crede poporul precum, sfînții martiri și martire: Procopie, Marina, Magdalina (palia) și Panteleimon. În aceste zile, deși biserica nu le-au pus în rândul sărbătorilor legate, poporul le ține prin abținere, se lucră numai în clacă, sau apoi la alte comune unde sunt sasi — și pentru plată, la aceia.

El dice, că e păcat a lucra în acele zile la lucrul lui, căci bate ghuța, vin tempestăți și inundații; bătrânii și babele istorisesc, că cutărui om când știu ei, că ce au lucrat în acele zile, i-au lovit trăsnetul vita lui, alegându-l din turma intrăgă, au răsturnat carul cu lăm senu bucate și au omorât pe careva, sau s'a bolnăvit careva și din aceea a și murit ș. a. Acestea se lăgă mai bine de generațiunea tină, decât predicile preotului în contra superstițiunii. În zile de Duminică plăcă românul la mără și la oraș cu carul, chiar și în sărbătorile oprite; mult însă ar trebui să dai ca să o faci aceasta în una din acele zile.

Când amenință vre-o tempestă, și are pre clopotariul său plătit anume pentru acesta, care alergă îndată și trage clopotul. Dacă totuși bate grindina sau alt pericol elementar, atunci și o explică așa: că clopotariul n'a fost la timp ca să tragă, sau careva din comună au lucrat în zilele acelea oprite, și pentru aceea vine pedepsa pe toți.

Așa în 22 Iuliu, ziua sf. martire Maria Magdalena la biserică au fost numai preotul și cantorul, poporul nu serbăză d'ora mergând la biserică, ci abținându-se de la lucru — pre la 3 ore în aceeași zi a venit o tempestă cu grindină de mărimea nucilor, au trăsnet într-o clăie de grâu pre hotar mistuindu-l la momentul focului. Clopotariul și-au făcut datorința cu clopotul, dară tempestatea i au denețat de astădată supunerea. Grindina au cădută mai cu sémă pe o parte a comunei apoi pre hotarul cu ogor, o neînsemnată daună au făcut la o mică parte din cucuruze.

Față cu acesta superstițiune amvonul e impotent. O astfel de credință se poate desrădăcina numai prin școlă la generațiunea tină decât cei chemați vor ști folosi cu destulă dexteritate timpul oportun, cât tinerețea cercetăză școlă.

Ea va dispărea în acel grad, în care va prospera cultura în popor — nu însă aceia cultură modernă, care cu lăpădarea superstițiunii lapădă și credința cea adevărată — se rușinează a mai merge la biserică ași implini datorința de creștin adevărat; ci adevărata cultură creștină, care se aibă de basă cinstirea lui D-zeu, respectarea poruncilor lui și aședămintelor bisericesci.

Poporul e superstițios, inteligența înclinată spre indiferentismul religios sau chiar atheism, un viitor trist pentru biserică întemeiată de Mânt. Christos, care s'a sacrificat pe sine pentru mântuirea omenimei din sclăvia eternă a păcatului. G.

Cronică.

Budapesta, în 13 August 1891.

(O crimă din Algeria franceză. — O invențiune la marina franceză. Fiul adoptiv alui Gambetta. — Nunciul din Paris, Ferrata și amorul seu pentru republică).

În Algeria, curtea juraților franceși din Oran, în primăveră anului acestuia a condamnat la închisoare pe vieț

pe o damă din cauza, că ea timp îndelungat a pus în mână carea bărbatului seu arsenic, spre al otrăvi să mără.

Locotenentul de artilerie I. Weiss în anul 1884 a făcut cunoscință în Nizza cu d-șora Ieanne Danilov, fiica unei dame ruse, carea fugind din Rusia la Paris, aici a studiat medicina.

Weiss preste puțin timp fu numit căpitan la un regiment din Oran. În 1886 a luat de socie pe d-șora Ieanne Danilov, și a abdis de postul seu din armată, ocupând un alt oficiu în administrațiunea civilă.

Muerea sa în anii dela început era casnică, morală; s'era și demineta cetia din bibliie. În 1887 li-s'a născut un fiu: în 1889 o fetiță. Tot în acest an Weiss fu numit director în orașul Ain-Tezza din Algeria.

În acest oraș un inginer dela căile ferate, cu numele Roques, fu amic de casă în familia Weiss. Femeia se interesa mai mult de acest inginer, ca de bărbatul și copiii sei.

Bărbatul a trimis pe socia sa din Algeria în Nizza, ca acolo să nască băieții alteleia. Tot în acest timp Roques a părăsit Algeria și s'a dus în Franța. Din martiu până în Iuliu 1890 dl și d-na Weiss nu s'au vădut. Pe la capătul verei dl Weiss cerând concediu, a mers la Nizza, și de acolo și-a petrecut socia sa acasă în Ain-Tezza.

Weiss de un timp încôce se simțea foarte slab. Amicii lui Weiss au observat, că, când prânzește și cinăză acasă, este bolnăvicios; și când mănăncă în oraș, se simțese mai bine.

În urmă secretariul lui Weiss, cu numele Guernny, a găsit o epistolă a stăpânei sale din care vede secretul bolnăvirei lui Weiss.

Epistola sună astfel: „Dlui Roques în Madrid, Alcasar St. Julien. 9 Octob. Bărbatul meu zace în pat de cinci zile. Arsenicul mi-s'a gătat. Medicul mi-a dis er, se fiu linisită, căci bărbatul meu n'are nici o bolă serioasă, ci el pătinesce de hipocondria. Trimite-mi câteva sticle de arsenic cu 4—5 părechi de păpuși pentru băieți; măsura păpușilor și-o trimit aci. Pe și ce merge sunt tot mai perit. Me tem că nu mă vei iubi când ne vom vedea era-și. Me iartă pentru scisôrea rea, sunt foarte nervoasă. Te ador“.

D-na Weiss pe basa acestei scrisori a fost pusă în cercetare judecătorească și închisă. Roques, auzind de sôrtea „amantei“ sale, s'a împușcat în Madrid.

Din temniță scrie d-na Weiss: „Când Roques m'a cerut prima dată să se întelnească cu mine, eu nu i-am răspuns nici da, nici ba, ci am luat un ban și am dis, să hotărăscă sôrtea. Voi arunca banul în sus, dacă va cădea banul cu capul, (pajura) în sus, sunt alui Roques; dacă va cădea cu scrisôrea, atunci nu. Banul a cădută cu capul în sus“ . . .

D-na Weiss este în etatea de 24 ani, bărbatul ei în etatea de 35 ani. Curtea juraților a condamnat o la închisoare pe vieț. Eară ea s'a înveninat pe sine în temniță și a murit Vrând a săpa grôpa bărbatului seu a cădută ea în grôpă și amantul ei. Bărbatul se află deplin reînscătoșat. Dar vai de bieții copii rămași fără mamă.

Marina franceză în timpul mai nou a făcut o invențiune grandioasă. Dl Goubet adevă a inventat o naie, ce umblă pe sub apă. Naia înotă ca un pește. Tunurile nu-i pot strica. Eară acesta naia pôte aduce stricăciune vaselor de pe mare.

Președintele deôrecând al republicii franceze, Leon Gambetta, precum s'a dat cu socotela îndată la mărtea sa, n'a încetat din vieț, pe cale naturală. Ci, precum de atunci încôce începe a se adevări, pe Gambetta l'a împușcat amanta sa Leonie Léon; și rana produsă prin revolver a fost atât de periculoasă, încât Gambetta a trebuit să mără. Ce anume au fost cauza certe dintre Gambetta și Leonie, nu se știe cu positivitate. Acesta damă franceză a avut un fiu din căsătoria sa legitimă, pe care Gambetta l'a iubit și l'a dat la școlile din Dresda. Gambetta în mai multe rânduri a umblat prin Dresda spre a se convinge de progresul fiului seu adoptiv. Acest fiu a murit în anul acesta. Mămă-sa a lasat, ca averea înscănată primită dela Gambetta să se folosească ca fundațiune întru memoria fiului seu din care să se ajutoreze studenții săraci franceși.

Curtea papală din Roma a denumit de nunciu al seu în Paris pe monsigneurul Ferrata. Nunciul papal ar avea instrucțiuni să întrețină relațiuni amicale cu republica franceză, și să se abțină de a face comploturi în contra republicii cu partidele monarchiste. Nunciul Ferrata s'ar fi esprimat, că biserica stă d'asupra partidelor. Biserica este întemeată de D-zeu, și statul este făcut de oameni. Biserica dară pôte avea relațiuni amicale numai cu monarchiile dar și cu republicele, presupunând, că guvernele republicane se pôtă cu stimă cuveniță față de instituțiunile bisericesci. Partidele monarchiste ar fi deprimare din cauza tinutei nunciului papal. Se vede însă, că forma republicană de stat în Franța e atât de consolidată, încât diplomația vaticană trebuie să țină cont de ea. Și dacă ieri Roma a avut păreri slabe despre republică, astăzi trebuie să aibă păreri mai bune; lasând la o parte partidele monarchiste franceze decădute cu totul, ce precum arată și nunciul Ferrata, sunt incapabile de orice acțiune serioasă. Mr.

Varietăți.

* (Personal.) Comitetele suprem al comitatului Sibiu, dl Gustav Thalmann a plecat cu trenul de ieri la Budapesta.

* (Esposițiunea din Timișoara). După un raport al diariului „Luminătorul“ esposițiunea din Timișoara este foarte bine cercetată. Pe fie care și o cercetăză o mie pân la 2 mii de oameni. În privința arangamentului și a bogăției obiectelor espuse, esposițiunea nu lasă nemica de dorit și după părerea confrăților nostri, ea este cea mai succésă întreprindere de soial acesta, după esposițiunea regnicolară din Budapesta.

* (Dislocare de trupe). Regimentul al 3-lea de husari, care a fost până acuma în Sibiu, plăcă ași la manevre și după manevre se stabilește în Brașov, și la Sibiu vine regimentul al 2-lea de husari, staționat până aci în Brașov.

* (Necrolog). Din Bucium-Cerbu, primim următorul anunț funebrel:

Cuprinși de adencă durere aducem la cunoscință tuturor consăngenilor și amicilor; că scumpul nostru fiu Eugen Sabin Todescu — student de clasa a IV reală, la realele luterane din Sibiu — după un morb greu și îndelungat, astăzi la orele 10 din noapte în etate de 15 ani, împărășit fiind cu sf. taine și-au dat inocentul seu suflet în mâinile Creatorului.

Partea pământescă a scumpului și neuitatului defunct se va înmormenta din locuința părintescă Marți în 30 Iuliu st. v. a. c. la 3 ore p. m. în cimiteriul bisericii romane gr. orientale din loc spre eternul repaus.

Cu inima frântă de durere îl deplâng: Ioan Todescu, paroch rom. gr. or., Iudita Todescu, născută Tomușiu, ca părinți. Virgil, Enea, Ilariu, ca frați. Letiția, cu sociul J. Popovicu, Ana, Minerva, Sidonia, Valeria, ca surori și cumnat., Teodor Tomușiu ca moș.

Bucium-Cerb, în 27 Iuliu st. v. 1891.

* Institutul de bacterologie al dlui doctor Babeș. În luna acesta s'au terminat tratamentele cu vr'o 20 de persoane mușcate de câni turbați. Tôte aceste persoane se află acum pe deplin sănătoase. Actualmente se află 15 persoane, străini și Români, cari urmăză tratamentul antirabic.

* (Dragoste între români și unguri.)

În ziua de 13 curent o crimă s'a săvârșit în Predeal. Un impiegat dela calea ferată ungară a lovit cu pumnalul pe d. Nicolau impiegat dela calea ferată română. Rana de și nu este mortală, dar prezintă consecințe grave. Motivul lovirei au fost o discusiune ivită între ambii impiegăți. D. Otrobán, cunoscut prin ura în contra Românilor a început să insulte pe impiegății români aruncându-le epitețele cele mai murdare. D. Nicolau neputând suferi insultele urmașului lui Atila răspunse prin nesce cuvinte energice, punându-l la locul seu și reamintindu-i că se află pe pământ românesc. D. Otrobán în furia lui bestială scose pumnalul și-l implântă hoțesce în peptul dlui Nicolau și dacă ceilalți pretini nu îi dăteau ajutor, de sigur d. Nicolau era să fie mort.

Ambele direcțiuni au fost înscințate împreună cu parchetul din Ploiesci, se așteptă ancheta. Ungurii stărue a se face lucrurile mușama.

Spiritele sunt foarte agitate, scrie „Timpul“.

* (Iscusița poliției din Clușiu.) Mai zilele trecute mașinistii Eugen Genge și Carl Schöffer au înscenat o bătaie în otelul „Elisabeta“, în urma căreia au sdrobot mai multe falci de ale acelor, cari insistau să cânte musica „Kossuth Lajos azt izente“. Poliția a întervenit și a desfăcut pe bătași, dar înainte de a preda judecătorei pe preținșii vinovați, aceștia s'au vădut de drum.

Diarele din Clușiu sunt cătrănite foc, că nemții acum vor ride în punni de păruiala ce o au înscenat, fără ca se fie pedepsiți.

* (Papa dela Roma érá moștenesce.) Cardinalul de la nunțatura din Viena, Lönhardt, a lasat la mărte 54 mii floreni și o mulțime de prețioase în aur și argint. De moștenitor a lasat pe papa de la Roma, și rudeniilor le-a lasat puțin din colosala avere. Se vestese că papa nu a refusat mostenirea și astfel va mai adauga și aceea sumă la averea ce o mai are. Și totuși se plânge bietul papă, că e prinsonier în Vatican!

* (Rutenii din Bucovina). Au adresat o petițiune municipalității din Cernăuți cerând înființarea unei școli populare cu patru clase, în care cursurile să se predea în limba rutună, căci cei patru mii de copii ai celor 10,000 de ruteni bucovineni nu au până astăzi o asemenea școlă.

* (Catastrofă familială). Fetițele baronului Horváth Béla s'au scaldat în Murș. Tôte 3 s'au înecat în valurile riului, lângă Nyárádó, aproape de Tergul Murșului.

Din public.

Mă simt îndemnată de a aduce cu mulțămă la cunoscință publică procederea societății de asigurare pe viață „Equitable din New York“, carea în restimp de 15 zile, după-ce i-am produs documentele despre mărtea soțului meu, a Drului Ioan Moga, mi-a licidat în cel mai culant mod suma de asigurare contractată cu polița de asigurare ddto 30 Decembre 1886.

Sibiu, în 23 Ianu 1891.

Ana Moga.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 10 August 1891

	Viena	B.-Pesta.
Renta de aur ung. de 400	—	—
Galbin	5.59	5.57
Napoleon	9.35 1/2	9.38
100 marce nemțesci	58.02 1/2	57.95

Nr. 229.

[111] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scôtele gr. or. române, din comunele mai jos însemnate, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

1. Brisnic, cu salariu de 200 fl., solvinți în 4 rate trei lunari anticipative, cuartir liber și 4° cubici de lemne.

2. Lăpușul de jos-Ohaba, cu salariu de 208 fl., și adică: a) 94 fl., în bani; b) 95 măsuri (à 30 lt.) cucuruz în bômbe à fl 20,=114 fl., cuartir liber și 16° de lemne.

3. Lăpușul de sus cu salariu de 300 fl., solvinți în 4 rate trei lunare anticipative, cuartir liber și 8° de lemne, apoi pentru serviciul de cantor câte 40 cr., dela înmormântarea ômenilor în vîrstă și 20 cr. dela a copiilor.

4. Lăpușnic, cu salariu de 150 fl., solvinți în 4 rate treilunari anticipative, cuartir liber și 25 cară de lemne.

5. Panc-Săliste, cu salariu 200 fl. solvinți în 4 rate trei lunari anticipative, cuartir liber și 8° de lemne.

6. Săcămaș, cu salariu de 153 fl. și adică: a) 70 fl. în bani; b) 50 măsuri cucuruz = 60 fl.; c) 4 măsuri fasole = 8 fl., d) folosirea a două grădini cu venit de 15 fl., cuartir liber și 8° de lemne.

7. Stăncești-Ohaba, cu salariu de 130 fl. și adică: a) 120 fl. în bani; b) folosirea a două grădini = 10 fl. cuartir liber și 8° de lemne.

8. Tissa, cu salariu de 214 fl. și adică: a) 110 fl. în bani; b) 80 măsuri cucuruz = 96 fl.; c) 4 măsuri fasole = 8 fl.; cuartir liber și 8° de lemne.

9. Dobra, un post de învățătoriu la scôla capitală cu salariu de 400 fl. solvinți în rate lunari decursive. Cei ce vor documenta cunoștința de musică instrumentală vor fi preferiți.

Doritorii de a ocupa una din aceste stațiuni, au a-și așterne suplicile lor instruite conform legilor în vigôre la subscrisul oficiu protopresbiteral până la terminul sus indicat.

Dobra, la 10 Iuliu, 1891. Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Dobrei, în conțelegere cu respectivele comitete parochiali și cel protopresbiteral.

Romul de Crainie, protopresbiter.

Nr. 408.

[114] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor învățătoresci la scôtele populare din mai jos însemnate comune din tractul protopresbiteral al Treiscaunelor se escrie concurs cu termin până la 15 August a. c.

1. Chezdi Mărtănuș, salariu anual 212 fl. din repartitie încassând prin epitropia parochială, cuartir liber în edificiul scôlei și 2 org. lemne pentru încălțit.

2. Fila Oșdula, salariu anual 81 fl. din repartitie eventualmente învățătoriu din materia Chezdi Mărtănuș va prevedea învățământul și în filia 2 zile în săptămână pe lângă adugerea acestui salariu împreunat cu cuartir liber în edificiul scôlei.

3. Cernatul-inferior, salariu 160 fl. cuartir liber în edificiul scôlei și lemne pentru încălțit.

4. Covasna, pentru postul de învățătoriu de clasa I, 180 fl. din fond și repartitie.

5. Zăbala, salariu 200 fl. din repartitie, cuartir liber și lemnele trebuincioase de încălțit.

6. Păpăuț, salariu 152 fl. 50 cr., din fond și repartitie, cuartir liber și lemne pentru încălțit.

7. Boroșneul mic, salariu 200 fl., din repartitie, cuartir liber și lemne pentru încălțit.

8. Lisneu, cu salariu de 120 fl., din fond și repartitie, cuartir liber și lemne pentru încălțit.

9. Intorsura-Buzen, postul de al 2-lea învățătoriu, salariu anual 200 fl., din repartitie, cuartir liber și lemnele trebuincioase pentru încălțit.

10. Vama-Buzău, cu salariu de 200 fl., din repartitie, cuartir liber și 25 poveri de lemne.

Fiind toate aceste posfuri împreunate cu cantoratul, dela reflectanți se cere desteritatea în cântări și tipicul bisericesc. Cererile concursuale instruite în sensul legilor din vigôre se vor așterne în termin deschis subsemnatului ôficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Treiscaunelor, în conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

S.-Sân-Georgiu, 13 Iuliu, 1891.

Dimitrie Coltofean, protopresbiter.

Nr. 393.

[120] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate, din protopresbiteratul Sebeșului, se escrie concurs cu termin până 20 August a. c.

1. Daia-rom. două posturi:

a) postul prim cu salariu anual pe 200 fl.

b) postul al doilea cu salariu anual de 150 fl.; fie-care învățător va avea cuartir liber în edificiul scôlei și va primi un stângin de lemne; grădina scolară o folosesc ambii.

2. Săsciori, pentru postul al doilea, cu salariu anual de 200 fl., din cassa bisericeii, cuartir liber în edificiul scôlei.

3. Pianul superior, cu salariu anual de 200 fl., cuartir liber și 2 stângini de lemne.

4. Drombariu, cu salariu anual de 300 fl., cuartir liber și lemne de foc.

Cu fie care din posturile acestea e împreunată îndatorirea, ca fiitoriu învățătoriu să instrueze pe copii cântările și să cânte cu ei în biserică liturghia în Dumineci și sêrbători.

Reflectanții la aceste posturi au a-și așterne cererile concursuale instruite conform normelor în vigôre, subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul indicat.

Sebeș, 16 Iuliu, 1891.

Oficiul protopresbiteral gr. or. în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Ioan Tipeiu, protopresbiter.

Nr. 410.

[121] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la scôtele în comunele mai jos numite din protopresbiteratul Lupșei, se escrie concurs cu terminul pre 30 August a. c. v.

1. La scôla din Ocolișul-mare cu salariu în bani 230 fl., 20 ferdele v. bucate 35 Klgr. legumă, folosirea grădinei scôlei, 6 fl. pentru conferințe cuartir și lemne, cari toate dau suma de 306 fl.

2. La scôla din Ocolișul mic, cu salariu în bani 138 fl., 12 ferdele v. bucate, 4 Klgr. legumă, cuartir și lemne.

3. La scôla din Valea-Lupșei, în bani 125 fl., cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi au să-și așternă cererile provădute cu documentele recerute de statutul organic și normativul scolaru, la subsemnatul oficiu.

Se observă, că pețitorii la postul Ocolișul mare, sunt datorii a ține și strană, pentru aceea au a se presenta în o Duminecă înainte de alegere pentru a-și arăta dosteritatea în cântările bisericesci.

Preste tot, aleșii vor fi datorii a propune elevilor în teorie și pracsă pomăritul și legumăritul.

Ofênbaia, în 15 Iuliu, 1891.

Oficiul protopresbiteral al tractului Lupșei.

Ioan Danciu, protopresbiter.

Nr. 249.

[118] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor vacante învățătoresci dela scôtele comunelor bisericesci gr. or. din protopresbiteratul Cămpenilor, se escrie concurs cu terminul 25 August v. 1891.

1. Albac, cu 300 fl., din alodiu și cuartir încălțit.

2. Neagra de jos, cu 200 fl., din repartitie și cuartir încălțit.

3. Lapuș, cu 200 fl., din repartitie și cuartir încălțit.

4. Ponorel, cu 200 fl., din repartitie și cuartir încălțit.

5. Lăzesci, cu 150 fl., din repartitie.

6. Peleş, cu 150 fl., din reparatie.

7. Poiana, cu 150 fl., din repartitie.

8. Sohodol, cu 150 fl., din repartitie și cuartir încălțit.

9. Săcătura, cu 150 fl., din repartitie și cuartir încălțit.

10. Certegea, cu 100 fl., din repartitie și cuartir încălțit.

11. Valeaverde cu 100 fl., din repartitie.

Doritorii de a ocupa vr'unul din aceste posturi se trimite cererile lor concursuale însoțite de documentele despre cualificațiunea recerută de legile scolare din vigôre la subscrisul oficiu până la terminul cuvenit.

Concurenții la postul din Albac, cu care este legat și serviul de cantor în biserică, să se prezenteze în biserică de acolo spre a arăta cunoștințele lor în cântările bisericesci.

Oficiul protopresbiteral gr. orient. al Cămpenilor.

Cămpeni, 18 Iuliu, 1891.

Romul Furdul, protopresbiter.

Nr. 573.

[115] 2—3

CONCURS.

În sensul preagratiôsei rezoluțiuni dto 14 a. c. Nr. 3042. B. pentru îndeplinirea postului de paroch din parochia vacantă de a III a clasă, Șe limber. se escrie prin acêsta din nou concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare a acestuia în fôia „Telegraful Român.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt venitele din porțiunea canonică, din birul în naturale și Jin stolă, cari toate la oaltă computeate după calculul mediu al celor cinci ani din urmă dau, suma de 340 fl.

Cei ce doresc a reflecta la acest post au a-și așterne suplicile concursuale adresate sinodului parochial, și instruite cu documentele cerute în sensul normelor bisericesci din vigôre, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sibiiului.

Sibiu, 24 Iuliu, 1891.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Papiu, protopresbiter.

Nr. 272.

[119] 2—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor vacante de învățători la scôtele populare din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Iliei, se escrie prin acêsta concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

1. Almășel, cu salariu anual 150 fl., cuartir gratuit în edificiul scô-

lei și lemne de încălțit după trebuință.

2. Bacea cu filia Cues, salariu 70 fl. în bani, 70 ferdele à 16 cupe cucuruz în bômbe, cuartir în edificiul scôlei, folosirea grădinei scolare pentru legumi și un stângin lemne de foc.

Fiitoriu învățătoriu va fi obligat, când cere lipsa, a ține și strana în biserică din filie.

3. Certejul de jos cu filia Coaja, salariu anual 150 fl., din repartitie, cuartir gratuit în edificiul scôlei și 3 stângini lemne de încălțit.

4. Gialacuta cu filia Căbesci, salariu 150 fl., cuartir în edificiul scôlei și 3 stângini lemne de încălțit.

5. Têrnava, cu salariu anual de 150 fl. cuartir în edificiul scôlei, grădina de legumi și 3 stângini de lemne.

6. Uleş, cu salariu anual de 80 fl. în bani și folosirea unui pământ arătoriu și de fână, socotit în 30 fl. la an și 1 stângin de lemne.

Doritorii de a ocupa vr'una din aceste stațiuni au a-și așterne suplicile de concurs, instruite conform legilor în vigôre, la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul sus indicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Iliei, în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Ilia, la 20 Iuliu, 1891.

Avram P. Păcurariu, protopresbiter.

[110]

2—3

EDICT.

Iacob David Boieriu gr. or. din Grid, bărbatul legitim al Mariei Samoilă Modorcea, căsătorită Boieriu, gr. or. din Grid, care de trei ani și șapte luni a părăsit pe soția sa fără a se sci locul ubicațiunei lui, prin acêsta se citêză, ca în termin de șese luni de zile dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral, căci la din contră procesul edictal incaminat de soția sa se va perfracta și decide și în absența lui.

Făgăraș, 26 Aprile, 1891.

Oficiul protopresbiteral greco orient. al Făgărașului.

Iuliu Dan, protopresbiter.

Nr. 13.

[122] 2—3

Publicațiune.

Pentru edificarea unui edificiu de scôla, în comuna **Poiana**, protopresbiteratul Mercurei, comitatul Sibiiului, încuviințat prin rezoluțiunea Preavenabilului consistoriu archidiececan de dto Sibiu 6 Iuliu Nr. 3345 se escrie prin acêsta, licitațiune publică minuendă.

Licitațiunea se va ține la **12/24 August la 10 ôre a. m.** în sala scôlei gr. or. din loc.

Prețul esclamărei este de **3578 fl.**

Licitanții vor avé a depune un vadiu de **5 %** din prețul esclamărei, pe care minus — oferintele va avea a-l întregi la **10 %** a sumei oferite.

Oferte scrise și provădute cu vadiul recerut încă se primesc până la ôra licitațiunei.

Planul de edificare, preliminarul de spese și condițiunile de licitațiune se pot vedé la președintele comisiunei de edificare domnul Elia Pop, notar comunal în Poiana, până la ziua licitațiunei.

Poiana, la 25 Iuliu, 1891.

Comitetul parochial.